

طرف دیگر هم من به دنبال یک تغییر رفتار در سازمان بودم. تغییر رفتار در نگرش به مردم و همچنین تغییر نگرش به مالیات در بین همکاران خودم و در جامعه. در جامعه اعتقاد بر این است که می توانیم سطح سازمان را در افکار مردم و در دل جامعه بالا ببریم. در این زمینه معتقدم که ما توانستیم حداقل پیام مان را به گوش مردم برسانیم. به شعارهایی که داشتیم پایبند بودیم و به مردم ثابت کردیم که به دنبال همان شعارهایی رفتیم که از ابتدا مطرح کردیم یعنی اعتماد، شفافیت، سلامت، کارآمدی، مسئولیت شناسی، کاهش هزینه های مالیاتی، افزایش بهره وری در امر وصول مالیات و ارتقای کمی و کیفی در فعالیت های سازمان.

این مسأله را در رفتار مؤدیان و حداقل بخشی را که با آنها سرو کار داریم می بینم. مثلاً در سفرهای استانی و در شورای گفت و گو بخش خصوصی و دولت در هم کلامی با فعالان و تجار اقتصادی این مسأله را کاملاً می شود درک کرد. اگر چه ممکن است در رویکردهای اجرایی سازمان انتقادات و مباحثی را مطرح کنند اما خودشان اذعان می کنند که تغییر رفتار در سازمان مالیاتی نسبت به مالیات و مؤدیان را کاملاً حس می کنند. اگر اجازه داشتیم که اسامی این افراد که در حوزه فعالیت های تجاری و اقتصادی هم شخصیت های برجسته ای محسوب می شوند را ذکر کنم حتماً این کار را می کردم.

از سوی دیگر دنبال یک تغییر رفتار در همکاران خودم هم بودم. من به همکارانم می گویم که مردم در هر زمینه که فعالیت می کنند بخشی از درآمدهای خودشان را به عنوان مالیات به ما می دهند. نباید خطی به عنوان مؤدی و ممیز یا مردم و سازمان مالیاتی بکشیم. ما می خواهیم بگوییم که شریک مردم هستیم. اگر به عنوان شریک به مردم نگاه کنیم طرز رفتار ما تغییر می کند. معنایش این است که با شریکمان تعامل می کنیم. اگر این شریک مشکل داشت ما کمک می کنیم مشکل حل شود. اگر تخفیف خواست یا تقاضای تسبیط داشت با او همراهی کنیم. این تغییر الگوی رفتاری به اعتقاد من تا حدود زیادی محقق شد.

پیچیده ترین پرونده مالیاتی که با آن برخورد کرده اید و همچنین بزرگ ترین پرونده فرار مالیاتی چه پرونده هایی بودند؟

واقعیت این است که سازمان مالیاتی به قدری مهارت دارد که بتواند پرونده ها را بررسی و مورد رسیدگی قرار دهد که من نمی توانم تفکیک کنم که کدام پرونده پیچیده و کدام نیست. هر چقدر هم پرونده ها پیچیدگی داشته باشند تخصص و مهارت کافی برای حل آن در سازمان وجود دارد. ممکن است در کنار این پرسش این سؤال در ذهنمان باشد که پرونده هایی بوده است که نتوانستیم مورد رسیدگی قرار دهیم یا فشار از بیرون وارد شده باشد که برخی پرونده ها را کنار بگذاریم که پاسخ منفی است. تاکنون حتی یک مورد هم نبوده است که تحت فشارهای بیرونی ما به پرونده ای رسیدگی نکنیم. شاید یکی از دلایل این باشد که روز اول اعلام کردم که در زمینه رسیدگی به پرونده های مالیاتی نفوذناپذیرم و این را هم بگویم که هیچ خط قرمزی را برای رسیدگی به پرونده های مالیاتی قائل نیستیم. پرونده مربوط به هر کسی باشد باید مورد رسیدگی قرار گیرد. مثلاً پرونده بوده که در سال های قبل ۳ میلیارد تومان مالیات پرداخت می کرد یا سال هایی بوده که صورت های مالی زیانده ارائه می کرد و مالیاتی پرداخت نمی کرد ولی ما با رسیدگی به اسناد و مدارک این فرد متوجه موضوع شدیم و به پرونده اش رسیدگی کردیم و مؤدی مذکور تاکنون ۷۰۰ میلیارد تومان مالیات پرداخت کرده است و تارریال آخر حقوق مالیاتی دولت را از آن گرفتیم. اکنون آن مؤدی بارها با واسطه و بدون واسطه به من مراجعه کرده و درخواست داشت که از این به بعد به وی اعتماد کنیم. من هم به همکاران اعلام کردم که فردی که حتی فرار مالیاتی داشت و بعداً در دام مالیاتی قرار گرفت و تمکین کرد، در این شرایط هم به حقوق وی تعدی نکنیم.

همین الان پرونده ای داریم که در آن تخلف صورت گرفته و تیبانی هم در آن پرونده بوده و یکی از همکاران ما هم در این جرم شریک وی بوده است و ۷۲ میلیارد تومان اعتبار مالیاتی را از طریق ایجاد فاکتورهای جعلی و صورتی دریافت کرده که این را به دادگاه اعلام کردیم و اکنون در حال رسیدگی است. پرونده های دیگری هم بوده است. مثلاً در این پرونده ها افرادی در زمینه کالاها یا خاصی تجارت کردند و سودهای کلانی را هم به دست آوردند ولی به جای پرداخت مالیات خود این سودها را به حساب بستگان و اطرافیان خود واریز کردند ولی ما با تشخیص و شناسایی این موارد مالیات را از آنها اخذ کردیم. مبارزه بی امان با فرار مالیاتی سیاست کلیدی ما محسوب می شود. در همین دوسه ماه اخیر ما پرونده هایی را مورد بررسی قرار دادیم و از ۹۰ پرونده مورد بررسی ۷۷ مورد آنها مشکل داشت و برای آنها ۹۰ میلیارد تومان برگ تشخیص صادر کردیم. این را هم بگویم که سامانه های مالیاتی به نحوی با سامانه های اطلاعاتی دیگر در حال اتصال است که اکثر اطلاعات فعالان اقتصادی در اختیار ما قرار می گیرد.

یادداشت

آمارهای رسمی، فصل الخطاب اختلاف نگاه ها

اکبر ترکان

مشاور رئیس جمهوری و دبیر شورای عالی مناطق آزاد

دولت یازدهم به آنچه که اصلی ترین شعارش قبل از انتخابات بود، رسید. دولت روحانی سال ۹۲ قول داد سانتریویژ برچرخد و چرخ اقتصاد هم بچرخد. طی سه سال و نیم فعالیت دولت یازدهم در حوزه اقتصادی اتفاق های بسیار خوبی افتاد به نحوی که دولت توانست توری را که طبق هیچ قاعده ای مسیر افزایشی به خود گرفته بود کنترل و آن را به سمت تک رقی شدن هدایت کند. در حوزه صلح آمیز انرژی هسته ای هم دولت کارنامه درخشانی بر جای گذاشت لذا می توان گفت دولت وعده های خود را با آنکه دستش خالی بود محقق کرد. نمی گویم تمام برنامه ها اجرایی شد ولی اگر سال ۹۱ را ببینید متوجه خواهید شد که ادامه آن روند ایران را به سمت اقتصاد و نزول می رساند.

سیاست های دولت نهم و دهم منطبق بر سیاست های اقتصادی هوگو چاوز بود لذا با تحلیل شرایط فعلی و نزول قابل پیش بینی است که اگر ایران آن سیاست ها را بی می گرفت فقط در نرخ تورم رکورد بالای ۱۲۰ درصد ثابت می کرد. فرق ما با اقتصاد و نزول این است که آنها شرایط گذشته خود را ادامه دادند و هر روز بر فقر آنها افزون می شود اما در ایران آقای روحانی مانع این شد که کشورمان به تزلزل خود ادامه دهد. یکی از دلایلی که باعث شد ایران به سمت اعتدال و تدبیر حرکت کند برجام بود. ایران بواسطه برجام توانست از تحریم های آزاردهنده و ویران کننده به شرایط عادی بازگردد. اگر دستگاه دیپلماسی هوشمندانه جلونمی رفت به طور قطع اکنون چرخ های اقتصاد از حرکت ایستاده بود و ما با اقتصادی روبه رو بودیم که هیچ درمانی برای آن وجود نداشت. بعد از پیروزی انقلاب اسلامی توافق برجام مهم ترین اتفاق سیاست خارجی ایران بود که خوشبختانه دولت یازدهم در کارنامه کاری خود ثبت کرد. برجام آثار مهمی در معرفی صحیح چهره عقلانی ایران و تعامل با سایر کشورها داشت و توانستیم با حفظ منافع ملی به نتایج خوبی دست پیدا کنیم. نتایج اقتصادی برجام در نخستین قدم، تأثیرش را در صادرات نفت ایران گذاشت. قبل از تحریم ها ۲/۳ میلیون بشکه صادرات نفت داشتیم که در زمان تحریم به روزانه کمتر از یک میلیون بشکه رسید. حال با احیای شرایط، مجدداً به صادرات ۲ میلیون بشکه در روز رسیدیم. آن زمان وقتی نفت خودمان را می فروختیم اختیار پولهان را نداشتیم چراکه به حساب هایی می رفت که در اراده ما نبود ولی اکنون به درآمدهای نفتی تسلط داریم و پول به حساب های خودمان می آید و می توانیم در چارچوب مصوبات بودجه برنامه ریزی و هزینه کنیم. نکته مهم دیگر که باید همگان به آن توجه کنند گرفتن سهم کشورمان از بازارهای نفت جهان بود. از آنجا که ایران در تحریم بود کشورهای همسایه سهم خود را در

بازارهای نفت بیشتر کردند ولی با ایزنی های صورت گرفته سهمیه خود را در اوپک بیشتر کردیم و حق مان را از کشورهای همسایه گرفتیم. در حوزه پتروشیمی، بیمه ها، کشتیرانی و... نیز دیگر از محدودیت ها و تحریم های ظالمانه خبری نیست و اکثر بخش ها با برحمتی به فعالیت خود ادامه می دهند. حال سؤال این است که برگشت کشور به شرایط عادی کار کمی بود؟ منتقدان آیا به مسائل عنوان شده توجه کردند؟

پس از جنگ تحمیلی یعنی زمان مرحوم آقای هاشمی رفسنجانی با وجود شرایط بسیار سخت دوران سازندگی رشد متوسط اقتصاد ایران ۶/۵ درصد بود که ۱/۲ درصد آن رشد جمعیت و ۵/۳ درصد در آمد سرانه بود. این در حالی است که در دولت گذشته با وجود وفور منابع و درآمدهای نفتی، نرخ رشد اقتصادی ۵/۳ درصد بود. حتی در این سال ها یعنی ۹۱ و ۹۲ رشد اقتصادی منفی و رکود عمیق تر شد. همچنین در دولت نهم و دهم ۶۰ درصد در آمد سرانه را از دست دادیم. این آمار گویای آن است که در دولت گذشته چه اتفاقی بر سر اقتصاد کشور آمده است.

دولت یازدهم یک موقعیت ارزشمند داشتیم و آن ایجاد ۷۰۰ هزار شغل بود اما این عدد کافی نیست. از آنجا که در دولت گذشته نرخ اشتغالزایی بسیار پایین بود دولت یازدهم با حجم زیاد نیروی کار مواجه شد. این در حالی است که هر سال یک میلیون و ۲۰۰ هزار نفر به بازار کار اضافه می شوند لذا ۵۰۰ هزار نفر هنوز موفق به پیدا کردن شغل نشدند. طی سال های آینده هم بیش از یک میلیون نفر وارد بازار کار می شوند، اگر تمام کوشش دولت ها هم موفقیت آمیز باشد حداکثر ۷۰۰ هزار شغل ایجاد می شود لذا با توجه به توان اقتصادی کشور، دولت، بانک ها و بخش خصوصی اشتغالزایی بیش از این امکان پذیر نیست. لذا حل این معضل تنها با جذب سرمایه ایرانیان خارج از کشور و سرمایه های خارجی است. اگر بتوانیم از سال آینده در جذب سرمایه های خارجی موفق عمل کنیم اقتصاد کشور پیشرفت خوبی خواهد کرد.

مسأله دیگری که دولت یازدهم با آن دست به گریبان بود تخریب دولت بواسطه آمار و ارقام بود. می گویند دولت آمار سازی می کند اما تمام رقم های عنوان شده به استناد مرکز آمار است. ما با کسی دعوا نداریم فقط لازم است منتقدان به آمارهای رسمی نگاه کنند که در دولت های قبلی هم آنها ارائه می کردند. واقعیت اقتصادی آن چیزی است که منابع آماری می گویند پس دلیلی ندارد که به خاطر تخریب فعالیت دولت آمارها را زیر سؤال برد؛ آمارهایی که مرکز آمار می گوید سلیقه ای نیست و پایه علمی دارد لذا متوجه نمی شوم برخی چرا تحلیل درستی ندارند و می خواهند بگویند که کاری انجام نشده است.

دولت یازدهم یکی از پرکارترین دولت ها بوده و کارنامه کاری دولت طی سه سال و نیم هم نشان داد که موفقیت های خوبی کسب کرده است. در این دولت سعی شد تصمیم های غیر کارشناسی و یک شبه گرفته نشود تا اقتصاد ایران با آرامش سپری شود. تمام فعالان اقتصادی برای امر تأکید دارند که در دولت یازدهم تنش اقتصادی به کمترین حد خود رسید. لذا معتقدم کارنامه کاری دولت به صورت کامل قابل دفاع است.

